

2018-06-25

Dnr 2018/307

Remissvar: Effektivare energianvändning (SOU 2017:99)

N2018/01263/BB

Riksgäldskontoret (Riksgälden) har valt att fokusera remissvaret på förslaget som berör statliga energisparlån och kreditgarantier. Förslaget om ett statligt energisparstöd i syfte att åstadkomma ökade energieffektiviseringsinvesteringar kommenteras kortfattat.

Statlig utlåning är inte ett lämpligt verktyg för att främja energieffektiviseringsåtgärder

Riksgälden delar utredningens uppfattning om att tydliga motiv för närvarande saknas för att införa statlig upplåning och utlåning i syfte att främja energieffektiviseringsåtgärder. Riksgälden anser att utredningens överväganden är rimliga mot bakgrund av bedömningen att det inte föreligger några generella finansieringssvårigheter för lönsamma energieffektiviseringsinvesteringar. Givet utredningens syfte att få till stånd en ökad energieffektivisering i bebyggelsen menar Riksgälden att förslaget om direkta stödåtgärder är ett lämpligare verktyg än det statliga låneinstrumentet. Det är emellertid viktigt att försäkra sig om att stödåtgärden når ut till rätt målgrupp och det inte otillbörligt gynnar andra aktörer.

Kreditgarantier är inte lämpliga instrument för olönsamma investeringar

Statliga garantier, med lämplig grad av riskdelning, kan vara effektiva när det gäller att motverka marknadsmisslyckanden. De negativa effekterna i form av investeringar som förkastas på felaktiga grunder kan mildras med en begränsad statlig garanti.

I utredningen konstateras att bristande lönsamhet är det främsta hindret för fler och mer omfattande energieffektiviseringsåtgärder. Riksgälden menar att bristande ekonomiska förutsättningar inte kan hanteras med statliga garantier. I stället riskerar sådana åtgärder att bidra till att marknadskrafterna sätts ur spel och ett alltför högt risktagande såväl för staten som för låntagarna. Det finns därför skäl att i detta sammanhang framhålla att en grundförutsättning för att staten ska kunna ställa ut kreditgarantier är att det finns en återbetalningsförmåga hos låntagaren. Riksgälden är kritisk till att staten, genom subventionerade kreditgarantier, bidrar till att fastighetsägare på svagare och mer volatila marknader ges förbättrade möjligheter att uppta krediter som kan överstiga fastighetens marknadsvärde. En sådan åtgärd riskerar att leda till att staten bidrar till en allt för offensiv kreditgivning som resulterar i alltför höga belåningsnivåer. Även i de fall det initialt bedöms finnas tillräcklig återbetalningsförmåga, leder höga belåningsgrader naturligt också till en försämrad förmåga att kunna parera för räntehöjningar eller andra oförutsedda händelser. Speciellt känsliga är svagare fastighetsmarknader där exempelvis migration och urbanisering snabbt kan förändra förutsättningarna.

Nyttan av garantin riskerar att bli ganska liten

Boverkets nuvarande kreditgarantier har endast använts i marginell omfattning. En anledning som utredningen pekar på är den, för finansiell stabilitet så viktiga, lagstiftning som reglerar långivningen inom banksektorn, liksom bankernas egna interna regler. Även om kreditgivarna får en större säkerhetsmässig trygghet i sin långivning är det inte självklart att de beaktar

kreditgarantin vid prissättningen av lånen. Låntagarens räntekostnader blir därmed inte nödvändigtvis lägre med garantin.

Hans Lindblad, beslutande

Kristoffer Eriksson, föredragande